

■ Tvtoppen

- 1. På spåret**
(SVT 1, fredag) 2 361 000
- 2. Skavlan**
(SVT 1, fredag) 1 907 000
- 3. Så mycket bättre**
(TV 4, lördag) 1 414 000
- 4. Bonde söker fru**
(TV 4, onsdag) 1 303 000

- 5. Idol**
(TV 4, fredag) 1 019 000
- 6. Biggest loser Sverige**
(TV 4 måndag) 1 019 000
- 7. Film: Beck – Den svaga länken**
(TV 4, söndag) 1 018 000
- 8. Postkodmiljonären**
(TV 4, fredag) 1 001 000

- 9. Ung och bortskämd**
(SVT 1, måndag) 978 000
  - 10. Halv åtta hos mig**
(TV 4, måndag) 963 000
- Mätperiod: 22 – 28 nov. Inga nyhetsprogram, "Sportnytt" eller program under tio minuter tas med på listan. Källa: MMS.

■ Biotoppen

Helgens mest sedda filmer:

- 1. (1) Harry Potter och dödsrelikerna: Del 1**
- 2. (2) Cornelis**
- 3. (4) Due date**
- 4. (ny) Devil**
- 5. (3) Sammys äventyr den hemliga vägen**

Bohuslänska dansaren **Carmen Olsson**, med stark förankring i japansk tradition, har haft urpremiär på ett nytt solo. Det föregicks av ett föredrag där arkitekten och forskaren Kristina Fridh berättade om japansk konstsyn och kulturtradition

Vitt, svart och rött. I en vit dräkt med röda tecken, på ett mörkt tyg framför Carmen Olsson det nya solot Clouddust.

Foto: Henjasaj N Koda

Öppnar en reva till det obeskrivbara

Dans

CLOUDDUST

Scen: Pustervik, Göteborg

Koreografi och dans: Carmen Olsson

Musik: Harald Svensson

Scenografi och kostym:

Henjasaj N Koda

Ljus: Björn Nilsson

Carmen Olssons dans brukar vara långsam. Långsam, koncentrerad och exakt. Det ger betraktaren en fördel: den att hinna känna, reagera och tänka. Och så känna, reagera och tänka en gång till.

Kanske är det ett exempel på de tomrum i japanska konstverk som forskaren Kristina Fridh beskriver i sitt föredrag, när hon inledde premiärkvällen?

Inte tomrum i betydelsen utan innehåll och mening, men tomrum i meningen uppehåll för utfyllt innehåll, öppet för betraktaren att själv skapa vidare i. Koreografen och dansaren Carmen Olsson från Bohuslän är ju förankrad i japansk tradition, i butodans och japansk traditionell teater, och skapar sin egen variant av detta.

Det är inte första gången jag inför Carmen Olssons dans känner

mig förflyttad till någon sorts urögonblick, punkten där något föds och börjar utvecklas. Men det är nog en ovanligt smärtsam process den här gången. Hon börjar hopkrupen på golvet, tar sig mödosamt runt i cirkelform. Det kräver ansträngning. När händer och fötter, armar och ben, sakta prövar att ta sig loss en aning från låsningen tätt intill kroppen sker det gradvis, med ryck, som om lösgörandet måste tvingas fram, erövrar. Hon kommer en bit på väg, faller tillbaka, gör ett nytt försök. Något spricker sakta upp, bland mina inre bilder glider puppor fram.

Det är något organiskt över den vitklädda gestalten, något odefinierbart och ändå nära. Dansaren känns inte helt mänsklig, snarare som ett "det", som kanske är själva livet – och därmed ändå mycket när människan.

Hon rör sig alltmera och erövrar höjd över golvet, men rätar inte på ryggen, kroppen behåller en krökning som om den vill skydda något skört och känsligt i sin mitt, själva kärnan. Ansiktet blir så småningom synligt, med vak samma ögon och en gapande mun. Det kunde vara förundran

men med musikens stämning och den knutna ansträngda strävan att lösgöra rörelser ger den mig mera känslan av rädsla.

Jag upptäcker att jag associerar till både Munchs Skriket och hårt märkta överlevare ur koncentrationsläger. Långsökt, tänker jag. Men kommer efter ytterligare någon stund på att det inte behöver vara det: att överleva det svåraste betyder också att börja om, att erövra livet på nytt, både bokstavligen i form av kroppskraft och symboliskt i form av mening och rättvisa.

Men det är ganska västerländska associationer och jag måste undra hur en betraktare med helt andra referenspunkter skulle tänka. Med Kristina Fridhs korta genomgång av zenbuddhismens inverkan på konsten i tankarna tänker jag på exempel hon visat på hur japansk konst arbetar med att via antydningar och icke tydliga gestaltningar få åskådaren att gå vidare och bli medskapande. Men det är väl just det jag gör, med min historia och referensram som utgångspunkt?

Samtidigt är väl skillnaderna inte så stora mellan betraktare med olika bakgrund. Den hop-

krupna gestalten med vädjande utsträckta armar, den sökande blicken, den tunga känslan i musiken kan säkert ge likartade upplevelser hos olika åskådare.

Till sist lyfter tyngden. Sprödare ljud, klockklang, en rakare kropp, ett mjukare rörelsemönster, en varmare stämning. En lättnad.

Det är inte lätt att exakt beskriva men det är en upplevelse som kan kallas mäktig. Som om kroppens rörelser – exakta och preciserade men ofta nödvändiga att upprepa gång på gång därför att man inte når dit man vill, inte förstår det man sökte förstå – öppnar en reva till något ogripbart som är ännu svårare att beskriva.

Zenbuddhismen gjorde inte skillnad på det jordiska och det andliga, de var delar av samma sak, sade Kristina Fridh. Vad kan vara bättre för att gestalta frågor då än den kropp som är människan?

Marita Adamsson

0522-992 26

marita.adamsson@bohuslanningen.se